

הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים

תשובון לפרקי ההבנה וההבעה

דגם בחינה לשאלון 11-284

בהתאם לרפורמה ללמידה משמעותית (שאלון על 70% מהיקף תכנית הלימודים)

למורה,

**דגם הבחינה נועד להציג את מבנה הבחינה הכללי ואת אופי השאלות
שעשיות להישאל בהתאם למפרט התכנים שפורסם.**

**לנוחיותך, מוצגות פה תשובות אפשריות לכל שאלה, לרבות דוגמה אפשרית
לכתיבה הממזגת.**

**שים לב: התשובות המובאות הן תשובות אפשריות לשאלות. לא מן הנמנע
כי ייתכנו תשובות נכונות נוספות וניסוחים שונים.**

פרק א – הבנה והבעה (50 נקודות)

תשובות

1. א. בפסקה א במאמר מוזכרים מחקרים .
על איזו תופעה מלמדים המחקרים?
א. התופעה היא שבמהלך השנים חלה ירידה במספר הפעמים שאדם צוחק ביום.
ב. לדעת הכותבת, מהו הגורם לתופעה זו?
ב. האדם לא תופעה הוא המסר שמוצג לילדים – מלמדים את הילדים במשק השנים שהצחוק אינו תמיד מנומס, אינו תמיד רצוי, לפעמים מכריז.
2. מהי הטענה המרכזית של כותבת המאמר ?
העתק למחברתך את התשובה הנכונה.
א. הצחוק גורם לבני האדם להיראות טיפשים.
ב. חוש ההומור ייחודי לבני האדם.
ג. הרגלי חיים בריאים משפיעים על אריכות ימים.
ד. **הצחוק וההומור משפיעים לטובה על האו"ו ואל הנפש.**
3. ציין שתי הוכחות לטענת הכותבת, על פי המאמר.
- **מאה צחוקים על שתיים-עשר שניות שווים לעשר דקות אימון באופני כושר.**
- **הצחוק משחרר אנדורפינים, המחיתים את הכאב הפיזי ואת הכאב הנפשי ומשפרים את מצב הרוח.**
- **הצחוק גורם לירידה בהורמונים שהאו"ו מכריז עליו מלבד מתח ולחץ.**
- **אדם שצוחק מואן יותר מפני התקפי לב ודלקות.**
4. א. מהו תפקידה של הפסקה האחרונה ביחס למאמר כולו?
העתק למחברתך את התשובה הנכונה.
- הנמקה
- אזהרה
- דוגמה
- **המלצה**

ב. העתק מן הפסקה צירוף מילים או משפט המוכיח את תשובתך.

- רצוי לבחור....

- כדאי לנ... ..

5. א. " בדבר אחד אין כל ספק" (שורה 34)

העתק למחברתך את המילה שיכולה להחליף את הצירוף "אין כל ספק" במשפט זה.

- ייתכן

- כנראה

- ברור

- כאמור

ב. בשורה 22 כתוב: "ייתכן שזו הסיבה לכך שנשים חיות יותר מגברים".

ציין מהי הסיבה.

ג. נשים צוחקות יותר מאנשים.

ג. בשורה 28 כתוב: "להפתעת החוקרים". מדוע הופתעו החוקרים? נמק את דבריך.

ד. החוקרים ציפו לראות קשר בין אריכות ימים לבין אורח החיים של

הנחקרים (הראשי אצלם, ציפון או פצילות אופנית), אך הם לא

ציפו לראות קשר בין אילת המופלג ליכולת שלהם להסתכל על

החיים בצורה משועשעת.

- החוקרים הופתעו כי אילו משהו שהוא בניאוד

לראות/לציפיותיהם....

6. לפי שורה 31, יש הטוענים שהמחשב יכול להחליף את הרופא.

מה דעתך על טענה זו? נמק את דבריך.

לדעתי, מחשב אינו יכול להחליף את הרופא לא רק מפני שמחשב

אין חוש הומור (כפי שמציין כותב המאמר) אלא בעיקר מפני

שמחשב אין רגשות והוא אינו מדבר. כדי לטפל באנשים חולים, לא

מספיק להבין ברפואה. חלק מהריפוי הוא היחס האנושי, החיוק

וההתעניינות שמאלה הרופא בחולה. את כל אלו המחשב אינו יכול

לעשות.

א-1-

לדעתי מחשב יכול להחליף את הרופא מפני שאפשר להכניס למחשב

את הנתונים על החולה ועל בעיותיו והמחשב יכול באמצעות תוכנה

מתאימה להמליץ על הטיפול הרצוי. {....}

7. בתקופות של מלחמה משודרות באמצעי תקשורת יותר תכניות בידור והומור מהרגיל.
על פי המאמר, מה יכול להיות ההסבר לכך?

על פי המאמר, ההומור והצחוק משפיעים על האופי ומצוררים רגשות חיוביים וכך צוררים להתאבל על מצבי לחץ וחרדה הקיימים בתקופות מלחמה. זאת הסיבה שבתקופות קשות של מלחמה משודרות תכניות בידור והומור רבות יותר מהרגיל.

8. מהי המלצתה של כותבת המאמר כדי לחיות חיים טובים יותר?
המלצת כותבת המאמר היא לבחור בהומור/ לראות את הצולף בצורה שמחה ומחויכת/ לא להניח לשום יום לחלוף בלי לצחוק.

9. חוקרים גילו כי מי שצוחק זוכה לאריכות ימים.
א. מי היו משתתפי המחקר שהביאו למסקנה זאת?

- ילדים
- תינוקות
- קשיים
- פעוטות

ב. הסבר את קביעתך.

כדי לבדוק מה אורט לאריכות ימים צרכים לחקור אנשים זקנים/מבוגרים מאוד/קשיים/ אנשים שהאריכו ימים.

10. לפי הקטע, מדוע התנגדו הרופאים להשתלבותם של הליצנים הרפואיים בעבודה בבית החולים?

הרופאים התנגדו להשתלבות הליצנים הרפואיים בבית החולים מפני שהם לא האמינו בתועלת שבציילותם/ ראו בהם מקור מפרוץ ומטריד/ ראו בהם "תראיל" תקשורתי של בית החולים.

11. מה לדעתך תהיה דעתה של כותבת המאמר "הצחוק יפה לבריאות" על עבודת הליצנים הרפואיים המוצגת בקטע? הבא שתי הוכחות לדברך מן המאמר.
אין לי ספק, שכותבת המאמר "הצחוק יפה לבריאות" תתמוך ב...
דעתה של כותבת המאמר תהיה חיובית...

הוכחות:

- הצחוק משפיע לטובה על מצרכות רבות באופי: על הלם ועל כלי הדם, על מצרכת החיסון, על השלד ועל השרירים, על מצרכת העצבים ועל מצרכת הנשימה. (שורות 11-13)

- הצחוק אורט עם לשחרור חומרים שנקרים אַנדורפינים. האנדורפינים מפחיתים את הכאב הפיזי ואת הכאב הנפשי ומספרים את מצב הרוח. (שורות 15-17)

- כאשר אנו צוחקים היכולת שלנו לסבול כאב עולה, והיא נשארת ברמה גבוהה עם לאחר הצחוק. (שורות 17-18)

- הצחוק אורט עם לידיה בהורמונים שהאופי מפרוץ בזמן מצבי לחץ ומתח. הורמונים אלה מליקים מאוד לבריאות כאשר הם מופרשים בכמות גדולה. (שורות 18-19)

12. איזה הסבר מציג המאמר "הצחוק יפה לבריאות" למסקנות המחקרים שבפסקה ג בקטע?

ההסבר מהמאמר למסקנות החוקרים הוא שהצחוק אורט לשחרור חומרים שנקרים אַנדורפינים. האנדורפינים מפחיתים את הכאב הפיזי ואת הכאב

הנפשי ומספריט את מצב הרוח.

13. תאר לעצמך שנבחרת לוועדת קבלה לקורס לליצנים רפואיים. מה יהיו התכונות שתמליץ לוועדה לבחון? (ציין לפחות שלוש תכונות).

- אנושיות
- רגישות
- חוסן נפשי
- יצירתיות

14. הבולים משמשים אמצעי אמנותי להעברת מסרים (רעיונות חברתיים, רעיונות מוסריים וכדו').
מה המסר שרצו להעביר באמצעות בול זה?

- המסר הוא ששילוב של הומור, חיוק וצחוק (שמיוצגים בגוף באמצעות הליצניות) בעולם הרפואה (שמיוצג בגוף על ידי הסטטוסקופ, החלק האבן) הם הטיפול היעיל ביותר.

- שילוב של יחס אנושי, חיוק, חום ואהבה בתוך עולם הרפואה....(הסטטוסקופ בצורת האבן)

- טיפול באיץ ובנפש...

15. שירותי הבריאות סובלים כיום ממחסור בכסף לתרופות מצילות חיים ובציוד רפואי חשוב. האם עליהם להשקיע בהעסקה של ליצנים רפואיים או להפנות את הכסף לצרכים אחרים? נמק את תשובתך.

- העסקה של ליצנים רפואיים חשובה לדעתי לא פחות מתרופות, מפני שכשהנפש מדוכאת החולה לא יוכל להירפא באמת ולחזור לחיים גם אם האיץ שלו טוב. ידועים מקרים של חולים שנרפאו ממחלות קשות אך חייבת גם לאחר הטיפול לא היו חיים - הם היו מלאים בחרדות, עצב, דיכאון ופחד. כדי שחולה ירפא הוא צריך להיות מטופל באופן באמצעות תרופות ובנפש באמצעות הומור וחשיבה חיובית.

- נפש בריאה באור בריאה....

- איכות חייט חשובה לא פחות מהחייט עצמט...

או

השקעה בתרופות להצלחת חייט חשובה יותר מהשקעה בליצניט רפואייט.
לדעתני, תפקידו של משרד הבריאות הוא לדאול להצלחת החולייט באמצעות
תרופות מציילות חייט. ליצניט רפואייט אינט יכולייט להצייל חיי אדם, לכן
לדעתני, משרד הבריאות צריק להעמיד בראש סדר העדיפויות השקעה
בתרופות וביוד רפואי ולצרות להצלחת החולייט.
- אין טעם בליצניט רפואייט אט אין ציוד ותרופות מציילי חייט...

16. הסבר כיצד מדגים הבול את מה שנכתב במאמר "הצחוק יפה לבריאות"

בשורות 9-21.

- חוקריט מצאו שהצחוק משפיע לטובה על מערכות שונות באור ועל
הבריאות הכללית. (שורות 9-21, ט) הכול מדעיט ניסיון של ליצניט רפואית
להצחיק ילד חולה.

- חשיבות הצחוק להחלמה...

(ראו טעם תשובה לשאלה 14)

הבעה

17. במסגרת שבוע הבריאות הבין-לאומי, החליט בית הספר להקדיש יום לימודים לעיסוק בבריאות באמצעות סדנאות, ובהן – סדנת צחוק. התבקשת להכין סיכום בעבור משתתפי הסדנה ובו מידע על השפעת הצחוק על הבריאות.

כתוב סיכום על הנושא, בכתובתך התבסס על שני הטקסטים ועל תמונת הבול.

הקפד על כתיבה מאורגנת ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסיכום ובסופו (ביבליוגרפיה).
הקפד על דרכי מסירה מקובלות.

כתוב בהיקף של כ-200 מילים.

הצחוק הוא אחת הפצילות המוציאות לבריאות ומשפיע על האו"ף ועל הנפש, הוכיחו זאת מחקרים (ויקיפדיה, 2011) וכך טוענת גם איילן (2010).
גם הו"ל שהתפרסם בשנת 2011 ובו תמונה של איצנית מעצמת ילד חולה בבית חולים, מלמד על חשיבות הצחוק כחלק מפעולת הריפוי.
ואכן, על פי ויקיפדיה (2011) כיום מספר התי החולים המעסיקים איצנים רפואיים הולך וגדל.

מחקרים מצאו כי ההומור והצחוק גורמים להקלת המתח, מפחיתים כאב ומחזקים את מערכת החיסון. הסבר מדעי לכך מציעה איילן. לדבריה, הצחוק משחרר חומרים שנקראים אנדורפינים. חומרים אלה מפחיתים את הכאב הפיזי ואת הכאב הנפשי ומשפרים את מצב הרוח. היא מציינת שבאמצעות הצחוק יש ירידה בהורמונים מליקים, שאותם מפריש האו"ף בזמן מצבי לחץ ומתח.

צוד הוכיחו החוקרים כי ההומור והצחוק משפיעים על הנפש. הם מצודדים חשיבה חיובית, מצוררים רגשות חיוביים והופכים את החיים לנעימים יותר וכך מצדיקים את הסיכוי להתגבר על מצבים קשים.
איילן מצביעה על הקשר בין אריכות ימים לבין הומור באמצעות מחקר

נעשה על קשיים ובו נתגלה קשר בין היכולת שלהם להסתכל על החיים
מנקודת מבט מועצת לבין גילם המופלא.
אם כן, מפני שכולנו יודעים לחזק, ומפני שאין יצור על פני כדור הארץ
שהוא בעל חוש הומור מלבד האדם, ממליצה איילון לבחור בהומור ובחזק
כדרך חיים.

ביבליוגרפיה

- איילון, ד' (2010). החזק יפה לבריאות. דצ-א/3, 8-13.
- ויקיפדיה, האנציקלופדיה החופשית. (2011). איצנות רפואית, אוצר מתוך אתר
ויקיפדיה.
- תמונה, בוא (2011).

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית

מחווון להערכת כתיבה ממלכת

- המחווון מציע אקרוניות כלליים להערכת מסמכת של כתיבה ממלכת.

א.	תוכן המידע - תמציתיות, דיוק ועודפות
1.	באיזו מידה כל המידע הרלוונטי מופיע? (מספר פרטי המידע ישננה בהתאם לתוכן המטלה)
2.	באיזו מידה המידע מהימן ומדויק?
3.	באזוה מידה הושמט מידע בלתי רלוונטי?
4.	באיזו מידה נמנע הסתב מחוזרות מיותרות?
5.	באיזו מידה נעשה שימוש בהכללות?
ב.	ארגון המידע
6.	באיזו מידה הטקסט עצמאי (לא מהוקשר) ומעמיד בחזית את הנושא (ולא את המאמרים)? יש להקפיד גם על פתיח מכליל המדגיש את הנושא.
7.	באיזו מידה המידע המוצג בטקסט לכיד, כלומר יש "זרימה" טובה של הטקסט מנושא אחד לאחר? (יש לשים לב שאין "סימני זזירה והדבקה" גורפים ולא מושכלים). אם נעשה שימוש בכותרות משנה, יש לשים לב שיש הלימה בין הכותרת לתוכן ובין הסותרות לבין עצמן.
8.	באיזו מידה יש שזירה בין רעיונות משותפים לצד מה שמוחד כל מקור?
9.	באיזו מידה יש שימוש בקשרים לוגיים המתאימים למבנה הלוגי של הטקסט?

ג.	אזכור המקורות ודרכי המסירה
10.	באיזו מידה המידע המופיע בטקסט מורחס לכותבים השונים בגוף הטקסט?
11.	באיזו מידה אזכור מקורות המידע בגוף הטקסט ובסופו הוא על פי נורמות כתיבה אקדמיות?
12.	באיזו מידה מופיעה רשימת כל המקורות בסוף הטקסט? (יש לשים לב גם לסדר א"ב, אחדות ברשום פרטי הביבליוגרפיה בסוף הטקסט).
13.	באיזו מידה נעשה שימוש בדרכי מסירה שונות? (אם נעשה שימוש בפועלי הבעה/ אמירה, יש לשים לב לדיוק מבחינת המשמעות).
ד.	לשון מבע ותקינות
14.	ניסוח: באיזו מידה הניסוח בהיר, ענייני והולם את אופי הכתיבה?
15.	תקינות תחבירית: באיזו מידה המשפטים שלמים ובנויים כהלכה ואינם ארוכים מדי? באיזו מידה הכותב חוזר על מילות היחס בין החלקים הכוללים? הקפיד על התאמים? השתמש בה"א הזיקה באופן תקין?
16.	סימני פיסוק: באיזו מידה נעשה שימוש נכון והולם בסימני פיסוק?
17.	מורפולוגיה וכתיב: לדוגמה, שימוש תקין באותיות אית"ן; הבחנה בכתיבה שבין נטיית הרבים לנטיית היחיד- ילדינו/ילדנו